

รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

A LEADERSHIP MODEL OF ADMINISTRATORS OF WORLD – CLASS STANDARD
SCHOOL IN THE DIGITAL ERA UNDER OFFICE OF
THE BASIC EDUCATION COMMISSION

พิรัช จูมโสดา¹, ทีปปิพัฒน์ สันตะวัน², สุพัทธนา หอมบุปผา³
Pirachat Joomsoda¹, Teeppipat Suntawan², Suphatthana Hombuppha³

Corresponding Author E-mail: pirachat171230@gmail.com.

Received: Sep 10, 2025; Revised: Oct 13, 2025; Accepted: Dec 12, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล 2) สร้างรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล และ 3) ประเมินรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล มีขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 11 คน เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 400 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบสอบถามที่มีความเที่ยง 0.95 สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์เนื้อหา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบภาวะผู้นำ โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบตรวจสอบรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 ประเมินรูปแบบภาวะผู้นำโดยผู้อำนวยการโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินรูปแบบ ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบของภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล ได้ 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาองค์กรในยุคดิจิทัล 2) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ดิจิทัล 3) ด้านการขับเคลื่อนเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา 4) ด้านการสร้างนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล 6) ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลและบรรยากาศการเรียนรู้ และ 7) ด้านการสร้างแรงจูงใจและการสื่อสารในยุคดิจิทัล

2. รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย แนวคิด หลักการ และวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหาและกระบวนการ ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ

3. ผลการประเมินรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.70

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา, โรงเรียนมาตรฐานสากล

¹นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิต, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

¹Doctoral of Education students, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

^{2,3}อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² ³Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

This research aimed to 1) analyze the components of leadership of world – class standard school administrators in the digital era 2) develop a leadership model for world - class standard school administrators in the digital era and 3) evaluate the leadership model of world - class standard school administrators in the digital era. The research procedures were as follows: Step 1 involved reviewing relevant documents interviewing 11 experts and collecting data from a sample of 400 school administrators using a multi-stage random sampling method. The instruments employed were semi-structured interviews and a questionnaire with a reliability coefficient of 0.95. The data were analyzed using content analysis, frequency, percentage standard deviation, and exploratory factor analysis. Step 2 involved developing the leadership model through an expert seminar with 9 specialists. The instrument used in this step was a model validation checklist. Step 3 involved evaluating the leadership model by 15 world - class standard school principals using a model evaluation form. The findings were as follows:

1. The components of the leadership of administrators of world - class standard schools in the digital era consisted of seven elements 1) organizational development in the digital era 2) formulation of digital vision and strategy 3) advancement of digital technology for education 4) creation of educational innovation and transformation 5) development of human resources in the digital era 6) establishment of a digital culture and learning environment and 7) motivation and communication in the digital era.

2. The leadership model of administrators of world - class standard schools in the digital era comprises three parts Part 1 – Introduction, consisting of concepts, principles and objectives of the model Part 2 – Content and processes and Part 3 – Conditions for success.

3. The evaluation of the digital era leadership model for administrators of world - class standard schools revealed that it is accurate appropriate feasible and beneficial overall, with an overall rating at a high level indicated by a mean score of 4.34 and a standard deviation of 0.70.

Keywords : Leadership of School Administrators, World - class Standard School

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงองค์กรสู่รูปแบบดิจิทัล (Digital Transformation) เป็นกระบวนการที่จำเป็นสำหรับองค์กรในการรักษาความสามารถในการแข่งขันและการอยู่รอดในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว โดยเฉพาะในภาคเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ซึ่งเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการผลิต พร้อมทั้งลดต้นทุน (แผนปฏิบัติการดิจิทัลเพื่อการศึกษา. พ.ศ. 2563–2565: ค) ปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลได้แทรกซึมในทุกมิติของชีวิตและการดำเนินงานทั้งในระดับการศึกษา การบริหารทรัพยากรธรรมชาติ การคมนาคม และการสื่อสาร การเปลี่ยนแปลงนี้สะท้อนให้เห็นว่าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีความเกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้งกับทุกภาคส่วนของสังคม ทำให้เยาวชนในยุคปัจจุบันต้องได้รับการส่งเสริมทักษะและความรู้ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม เพื่อรับมือการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศได้อย่างยั่งยืน ซึ่งถือเป็นวาระสำคัญของระบบการศึกษาในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความสอดคล้องตรงกับความต้องการในยุคดิจิทัล การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบวนการบริหารจัดการศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการตัดสินใจเชิงบริหารและการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ทำให้กระบวนการบริหารจัดการในระดับกระทรวงและสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบดิจิทัลยังมีข้อได้เปรียบในเรื่องความสะดวก รวดเร็ว คุ่มค่า และการเข้าถึงเนื้อหาการเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา และทุกอุปกรณ์ (Anywhere, Anytime, Any Device) อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังส่งเสริมการบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ภายในกระทรวง ตั้งแต่ระดับส่วนกลางจนถึงสถานศึกษา ผ่านฐานข้อมูลกลางที่เชื่อมโยงข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ได้แบบเรียลไทม์ (real time) ส่งผลให้การวางแผน การตัดสินใจ และการติดตามประเมินผลโครงการมีความแม่นยำและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

โรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) ได้รับการกำหนดจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นนวัตกรรมด้านการจัดการศึกษาและถูกใช้เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพและความสามารถทัดเทียมนานาชาติ โครงการดังกล่าวเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 โดยขับเคลื่อนภายใต้วัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ ได้แก่ การพัฒนาผู้เรียนให้ก้าวสู่การเป็นพลโลก การจัดการเรียนการสอนที่มีมาตรฐานเทียบเคียงระดับสากลผ่านรายวิชาเพิ่มเติม “การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (Independent Study: IS)” และการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of Basic Education Commission: OBECQA) ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมาตรฐานสากลอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีแนวทางการจัดการเรียนรู้ มาตรฐาน และตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับทิศทางการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. 2565: 1) ซึ่งโรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นโรงเรียนความคาดหวังสูงของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการ ให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากลและเทียบเคียงกับนานาชาติประเทศ

ความสามารถในการแข่งขันในภาพรวมประเทศไทยอยู่ในอันดับ 33 มีอันดับลดลง 5 อันดับ (อันดับที่ 28 ในปี 2564) โดยมีผลคะแนนรวมที่ลดลงเป็น 68.67 คะแนน จาก 72.519 คะแนน ในปี 2564 เมื่อพิจารณาคะแนนแล้ว สมรรถนะการศึกษาของไทยในเวทีสากลยังอยู่ในระดับที่ไม่ดีมากนัก ทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ว่าจะเป็นความสามารถด้านการอ่าน คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ที่ต่ำลง ซึ่งเห็นได้จากผลการทดสอบ PISA ที่อยู่ในระดับต่ำกว่าเกือบทุกประเทศในภูมิภาคนี้ ประเทศไทยต้องเร่งพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ รวมทั้งความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และการนำความรู้ไปใช้ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล (สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล ปี 2565 (IMD 2022). 2566: ง)

ภาวะผู้นำมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล เนื่องจากสภาพแวดล้อมและบริบทของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อน โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการเรียนรู้และการบริหารจัดการโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคนี้จึงต้องมีภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความสามารถในการวางแผนและบริหารงานในบริบทของดิจิทัล รวมถึงมีความรอบรู้ในศาสตร์การบริหารการศึกษา ทักษะดิจิทัล และความเป็นมืออาชีพในการประสานงานและสร้างความร่วมมือระหว่างบุคลากรในโรงเรียน (สุกัญญา แซ่มซ้อย. 2562: 9) และการเปลี่ยนแปลงของโลกสู่ยุคดิจิทัลอย่างสมบูรณ์

แบบ ทำให้การจัดการโรงเรียนมีความจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีมาใช้นับสนุนการจัดการเรียนรู้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งในด้านลักษณะของความรู้ บทบาทของครูและบทบาทของผู้สอน ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ความสามารถในการเข้าใจบริบทที่เปลี่ยนแปลงนี้ อย่างลึกซึ้ง และบูรณาการเทคโนโลยีมาใช้ในห้องเรียนและโรงเรียนให้เหมาะสม (จิณณวัตร ปะโคทัง. 2561: 89) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจะต้องปรับตัว เปลี่ยนแปลงวิถีปฏิบัติ วิธีการบริหารจัดการ และวิธีการจัดการศึกษาแบบใหม่ที่มุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยตนเอง มีสมรรถนะดิจิทัล มีความเป็นมืออาชีพมีความรอบรู้ในศาสตร์การบริหารเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในยุคนี้ให้บรรลุเป้าหมาย (จิตติมา วรณศรี. 2564: 105) พร้อมทั้งมีภาวะผู้นำในการ ใช้อิทธิพล และอำนาจที่มีกระตุ้นให้บุคลากรในหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกระตือรือร้น และเต็มใจ โดยที่ผู้นำมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ ความสามารถในการนำกระบวนการทางดิจิทัลมาใช้อย่างเหมาะสมและการทำงานภายในโรงเรียนได้อย่างสอดคล้องกับสภาพบริบทในยุคดิจิทัล (กนกอร สมปราษฎ. 2562: 181)

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นของการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล โดยมีความตระหนักและสนใจศึกษารูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเตรียมความพร้อมและนำไปปรับใช้ให้เหมาะสม ส่งผลต่อการจัดการศึกษาและยกระดับโรงเรียนมาตรฐานสากลให้มีคุณภาพที่สูงขึ้นทันต่อยุคดิจิทัลและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อสร้างรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อประเมินรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำมีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนองค์กรหรือสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องแสดงถึงการมีภาวะผู้นำที่จะนำไปสู่เป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ดังนี้

1. ความหมายของภาวะผู้นำ

จิราภรณ์ ปกรณ์ (2564: 16) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง คุณลักษณะหรือการแสดงออกถึงพฤติกรรมความสามารถ กระบวนการที่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน เพื่ออำนวยความสะดวก การทำกิจกรรม การสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่มหรือองค์กร วิธีการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลที่มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ในการสร้างแรงบันดาลใจ จูงใจให้เกิดความเชื่อ ความศรัทธา การยอมรับ การอุทิศตนด้วยความพยายามใช้ความสามารถอย่างดีที่สุด ช่วยเพิ่มพลังผู้อื่นให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายองค์กร

ศิริพงษ์ กลั่นไพฑูรย์ (2564: 18) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการหรือความสามารถของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อ บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ในการใช้ศาสตร์และศิลป์ จูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม สร้างความพึงพอใจในการ ปฏิบัติงานอย่างประสานสัมพันธ์กัน มีคุณลักษณะที่เหมาะสม มีทักษะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง สามารถบริหารจัดการและขับเคลื่อนองค์กรให้ปฏิบัติตามแผนงาน เพื่อบรรลุเป้าประสงค์ของ องค์กร

รณิศา เศรษฐบุตติ (2566: 41) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง คุณลักษณะ พฤติกรรม กระบวนการ ที่ผู้นำแสดงออกในการใช้อำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ต่อผู้ร่วมงานให้เกิดแรงจูงใจภายใน ในการค้นหาหนทางที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยกระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจ สร้างความปรารถนาให้เกิดความเชื่อถือ เชื่อมั่น ศรัทธา การยอมรับ เพื่อให้ร่วมมือกัน ปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

ศิริพร นานแก้ว (2567: 8) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อ ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย และนำพาองค์กรที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

Maxwell (2011: 15) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การมีอิทธิพล หรือการผลักดัน และโน้มน้าวให้บุคคลอื่นปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่เรื่องของตำแหน่ง หน้าที่ที่แต่งตั้งเกี่ยวข้องกับ ผู้คน การสร้างความเปลี่ยนแปลง ความท้าทายและการส่งเสริม ให้เกิดความเจริญงอกงามในตัวของผู้ตามและการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุระดับสูงสุด

Bass (2013: 7-14) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลง โดยผู้นำต้องเป็นผู้เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของผู้ตามให้ได้ผลเกิน เป้าหมายที่กำหนด ทักษะคติ ความเชื่อมั่น และความต้องการของผู้ตามต้องได้รับการเปลี่ยนแปลงจากระดับต่ำไปสู่ระดับสูงกว่า

Kesting et al. (2016: 24) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลหนึ่งมีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมของผู้อื่น รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม เพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

Vargas. (2021: 3) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจและผลักดันให้บุคคลหรือกลุ่มบรรลุเป้าหมายร่วมกัน โดยเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการนวัตกรรมในองค์กร

McKinsey & Company. (2024: 1-2) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ชุดของกรอบความคิดและพฤติกรรมที่ช่วยให้ผู้คนทำงานร่วมกันในทิศทางเดียวกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการหรือความสามารถของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ทัศนคติ และการกระทำของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล เพื่อชี้นำ จูงใจ และสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจและกระตือรือร้น โดยมีเป้าหมายเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันขององค์กรหรือ กลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของภาวะผู้นำ

2.1 ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership)

ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นแนวคิดที่เน้นการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ตาม โดยมุ่งเน้นการสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมและค่านิยมของผู้ตาม ทฤษฎีนี้ถูกเสนอโดย Bass & Avolio. (1994: 20-75) และมีองค์ประกอบหลัก 4 ประการ ซึ่งเรียกว่า "4I's" (Four I's) ได้แก่ 1. อุดมการณ์ หรือความเสน่ห์ (Idealized Influence or Charisma): ผู้นำแสดงตัวอย่างที่ดีและสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ตามเลียนแบบ 2. กระตุ้นการใช้ปัญญา หรือ Intellectual Stimulation เป็นหนึ่งในองค์ประกอบหลักของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) โดยมุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการคิดอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรมในทีมหรือองค์กร ผู้นำที่มีความสามารถในการกระตุ้นทางปัญญาจะช่วยให้ผู้ตามสามารถคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง และมองเห็นแนวทางใหม่ๆ ในการทำงาน 3. มุ่งความสัมพันธ์เป็นรายคน (Individualized Consideration): ผู้นำให้ความสำคัญกับความต้องการและความสามารถเฉพาะบุคคลของผู้ตาม 4. ดลใจ (Inspirational Motivation): สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ตามเข้าใจวิสัยทัศน์ขององค์กรและทำงานเกินเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ ในบางบริบทยังอาจมีการเพิ่มองค์ประกอบอื่นๆ เช่น การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (Building a Shared Vision) เพื่อช่วยให้ผู้นำสามารถสร้างความเชื่อมโยงระหว่างวิสัยทัศน์ขององค์กรกับเป้าหมายส่วนบุคคลของผู้ตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ทฤษฎีภาวะผู้นำยุคดิจิทัล (Digital Leadership Theory)

ทฤษฎีภาวะผู้นำยุคดิจิทัล เป็นแนวคิดที่อธิบายถึงบทบาท คุณลักษณะ และพฤติกรรมของผู้นำที่มีประสิทธิภาพในบริบทของโลกดิจิทัล ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้นำยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการองค์กร และมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการนำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ภาวะผู้นำดิจิทัลสามารถนิยามได้หลายรูปแบบ โดยมีสองแนวคิดหลัก แนวคิดแรกมองว่าเป็นการผสมผสานระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับเทคโนโลยีดิจิทัล คือความสามารถของผู้นำในการระบุและสร้างโอกาสเพื่อสร้างคุณค่าผ่านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดที่สองมองว่าเป็นการบูรณาการระหว่างวัฒนธรรมและสมรรถนะดิจิทัลในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นส่วนหนึ่งของรูปแบบการเป็นผู้นำเพื่อสร้าง

คุณค่าให้กับองค์กร ในยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้นำดิจิทัลจำเป็นต้องมีความสามารถในการปรับตัว ความยืดหยุ่น และการเปิดรับสิ่งใหม่ๆ พวกเขาต้องสามารถสื่อสารและสร้างแรงบันดาลใจให้กับสมาชิกในองค์กร ใช้เรื่องราวเพื่อสร้างวิสัยทัศน์ และใช้สื่อสังคมและเครื่องมือทางเทคโนโลยีในการเผยแพร่พันธกิจ วิสัยทัศน์ และค่านิยมดิจิทัลให้กับสมาชิก การสนับสนุนเชิงบวกจากผู้นำช่วยเสริมสร้างวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่เป็นหนึ่งเดียวกันทั่วทั้งองค์กร

2.3 ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations Leadership Theory)

ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงมนุษยสัมพันธ์ เป็นแนวคิดที่เน้นความสำคัญของปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ตาม โดยให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กรเป็นหลัก ทฤษฎีนี้เชื่อว่าความสำเร็จขององค์กรมีได้ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการงานเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นำและผู้ตาม รวมถึงการดูแลเอาใจใส่ต่อความรู้สึก ความต้องการ และแรงจูงใจของพนักงาน เพื่อให้พนักงานมีความสุขในการทำงานและสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้ ภาวะผู้นำเชิงมนุษยสัมพันธ์ยังให้ความสำคัญกับการสื่อสารที่ดีระหว่างหัวหน้าและลูกน้อง โดยเน้นการสื่อสารแบบสองทาง เพื่อเปิดโอกาสให้พนักงานสามารถแสดงความคิดเห็น สอบถาม หรือเสนอแนะได้อย่างอิสระ ผู้นำควรรับฟังความคิดเห็นของพนักงานด้วยความเคารพและจริงใจ รวมถึงสนับสนุนให้เกิดการทำงานเป็นทีม เพื่อสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดีและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ ผู้นำตามแนวคิดนี้ยังต้องมีทักษะในการสร้างแรงจูงใจ ให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา โดยใช้วิธีการต่างๆ เช่น การให้คำชมเชย การยอมรับในศักยภาพ การมอบหมายงานที่เหมาะสมกับความสามารถ และการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน เพื่อกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพโดยรวมขององค์กรในระยะยาว ดังนั้น ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงมนุษยสัมพันธ์จึงเป็นทฤษฎีที่เน้นบทบาทของผู้นำในการบริหารจัดการคน โดยมองว่าความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลภายในองค์กร การดูแลเอาใจใส่ต่อสภาพจิตใจ และการสร้างแรงจูงใจ คือหัวใจสำคัญที่จะนำไปสู่ประสิทธิภาพในการทำงาน ความสุขของบุคลากร และผลสำเร็จขององค์กรในที่สุด

3. องค์ประกอบภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล

ชนกฤต พรหมนันท (2560: 20-23) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนมีดังนี้

- 1) มีความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ก้าวทันเทคโนโลยีอยู่เสมอ เลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและมีความสามารถบูรณาการเทคโนโลยีกับการบริหารงานได้
- 2) มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน มีนโยบายให้ครูใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการสอนได้ส่งเสริมและสนับสนุนครูใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน
- 3) มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหาร เลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้พัฒนางานบริหารให้มีประสิทธิภาพ เป็นต้นแบบหรือแบบอย่างในการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการทำงาน ส่งเสริมและสร้างเครือข่ายการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ
- 4) มีการสนับสนุน การจัดการและการดำเนินการ มีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานที่ส่งเสริมการใช้งานเทคโนโลยีในทุกด้าน รวมถึงส่งเสริมการพัฒนากระบวนการข้อมูลและระบบสารสนเทศ
- 5) มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวัดผลและประเมินผล ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการวัดผลประเมินผล และประเมินผลการเรียนการสอน จัดหาหรือสร้างทีมงานเพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลได้มาตรฐานในรูปแบบที่หลากหลาย
- 6) มีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กำหนดนโยบายและข้อบังคับที่ชัดเจนในการเคารพสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาและสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล สร้างความเท่าเทียมและเปิดโอกาส ให้ครูและนักเรียนทุกคนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยี และเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม
- 7) มีการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ติดตามข่าวสาร วิเคราะห์และคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคต ตื่นตัวในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในโรงเรียนอย่างจริงจังมีกรอบมโนทัศน์ให้การทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มีความพร้อมที่จะทดลองใช้และไม่ปฏิเสธเทคโนโลยีใหม่ ๆ

นกอร์ สมปราษฎ์ (2560: 62) ได้สรุปองค์ประกอบที่สำคัญของภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ผู้นำแบบดิจิทัล
2. การพัฒนาวิชาชีพของผู้บริหารและบุคลากร
3. สมรรถนะและความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหาร
4. การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้
5. จริยธรรมองค์การและสังคมดิจิทัล

จิณณวัตร ปะโคทัง (2561: 306) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา มีอาชีพ จำเป็นที่ต้องพัฒนาทักษะด้านไอทีอย่างน้อย 6 ด้าน ดังนี้

ทักษะที่ 1 การใช้เครื่องมือเทคโนโลยี (Tools & Technologies) การยกระดับความสามารถในการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีต่างๆ ที่มีอยู่ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ทักษะที่ 2 "การค้นหา และใช้งาน" (Find & Use) ทักษะการค้นหาและนำไปใช้ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการค้นหาเพื่อประกอบการตัดสินใจ

ทักษะที่ 3 คือ "การสอน และเรียนรู้" (Teach & Learn) ทักษะนี้เป็นทักษะที่ต้องอาศัยความร่วมมือกันในการแบ่งปันองค์ความรู้ความเชี่ยวชาญ ทั้งนักเรียนและผู้สอน จำเป็นต้องมีทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ถูกต้องอยู่แล้วในระดับหนึ่ง ซึ่งรวมไปถึงการใช้เครื่องมือในการนำเสนอ (Presentation Tools) ได้เป็นอย่างดี

ทักษะที่ 4 คือ "การสื่อสาร และความร่วมมือ" (Communication and Collaborate) การสร้างให้เกิดสังคมใหม่ๆ ที่แบ่งแยกออกเป็นกลุ่มย่อยๆ มากขึ้น เทคโนโลยีทำให้ทุกคนสามารถเชื่อมโยงติดต่อสื่อสารกันได้ง่าย

ทักษะที่ 5 คือ "สร้าง และนวัตกรรม" (Create and Innovate) การสร้างนวัตกรรมเป็นเรื่องที่ง่ายมากขึ้น เนื่องจากการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้สามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ในรูปแบบต่างๆ ที่สามารถตอบสนองต่อการทำงานได้ดีมากขึ้น

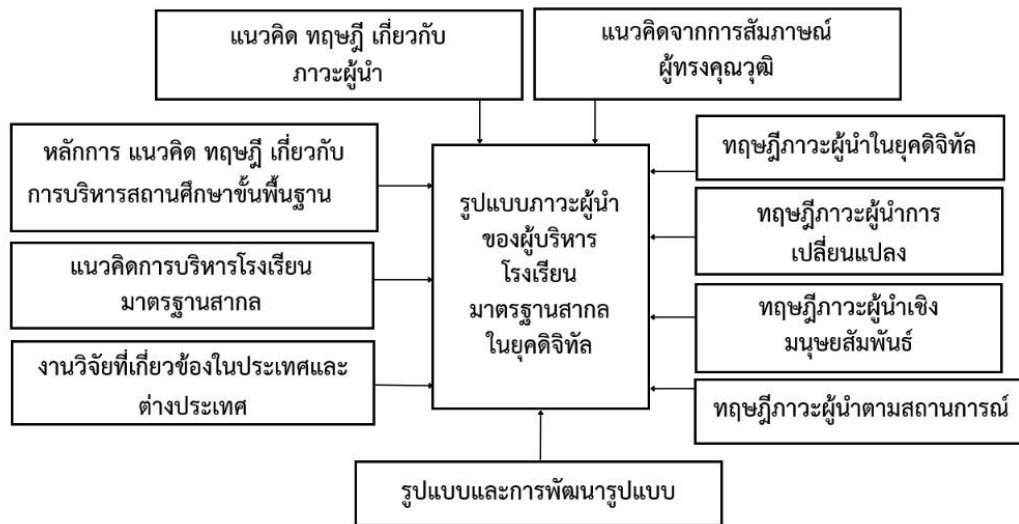
ทักษะที่ 6 คือ "อัตลักษณ์และสุขภาวะ" (Identity & Wellbeing) หมายถึง การเข้าสู่โลกยุคดิจิทัลอย่างปลอดภัย โดยครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มบุคคลที่เกิดก่อนและให้คำแนะนำ

ศูนย์การเรียนรู้ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา Center for the Advanced Study of Technology Leadership in Education. (2025: 7) ได้พัฒนากรอบแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางด้านเทคโนโลยี จากมาตรฐานชาติด้านการใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาของสหรัฐอเมริกา ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

- ด้านที่ 1 ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์
- ด้านที่ 2 การจัดการเรียนการสอน
- ด้านที่ 3 การเพิ่มผลผลิตและการปฏิบัติวิชาชีพ
- ด้านที่ 4 การสนับสนุน การบริหารจัดการและการดำเนินการ
- ด้านที่ 5 การวัดผลและการประเมินผล
- ด้านที่ 6 ประเด็นทางสังคม กฎหมายและจริยธรรม

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการสร้างวิสัยทัศน์ กระตุ้นบุคลากร และส่งเสริมการเรียนรู้และปรับตัวอย่างรวดเร็วภายในองค์กร ผู้นำยุคนี้ต้องมีทักษะทั้งด้านดิจิทัล ความรอบรู้เชิงกลยุทธ์ และความสามารถในการจัดการการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดความยั่งยืนและก้าวทันโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยรูปแบบแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2,456 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 400 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามระดับความความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล ที่มีความเที่ยง 0.95

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล

แหล่งข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ จำนวน 9 คน ได้แก่ ผู้บริหารระดับนโยบาย จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 3 คน ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 2 คน นักวิชาการหรืออาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาเอก จำนวน 2 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 4 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 สรุปลำดับโครงวิทยานิพนธ์ และผลการวิเคราะห์ขั้นตอนที่ 1

ฉบับที่ 2 ร่างรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล

ฉบับที่ 3 แบบตรวจสอบรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล

ฉบับที่ 4 แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ผู้วิจัยร่างรูปแบบ และจัดสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

2. นำรูปแบบมาจัดทำเป็น คู่มือการใช้รูปแบบ โดยผู้วิจัยส่งคู่มือให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม ประเมินความเหมาะสมของคู่มือ แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 1 ฉบับ ดังนี้

แบบประเมินรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้ประเมินรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล ผู้วิจัยสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล

ตารางที่ 1 องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล

องค์ประกอบ ที่	ชื่อองค์ประกอบ	จำนวนตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading)
1	ด้านการพัฒนาองค์กรในยุคดิจิทัล	20	.865-.716
2	ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ดิจิทัล	19	.804-.602
3	ด้านการขับเคลื่อนเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา	19	.803-.533
4	ด้านการสร้างนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา	19	.759-.679
5	ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล	11	.826-.597
6	ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลและบรรยากาศการเรียนรู้	9	.738-.623
7	ด้านการสร้างแรงจูงใจและการสื่อสารในยุคดิจิทัล	6	.809-.658
รวม		103	

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ด้วยวิธีสกัดปัจจัย ได้องค์ประกอบสำคัญ ทั้งหมด 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาองค์กรในยุคดิจิทัล 2) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ดิจิทัล 3) ด้านการขับเคลื่อนเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา 4) ด้านการสร้างนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล 6) ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลและบรรยากาศการเรียนรู้ และ 7) ด้านการสร้างแรงจูงใจและการสื่อสารในยุคดิจิทัล

2. การสร้างรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล

ผลการสร้างรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัลประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย

1. แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานภาวะผู้นำ

2. หลักการพื้นฐานของรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล

3. วัตถุประสงค์ของรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล
ส่วนที่ 2 เนื้อหาและกระบวนการ ประกอบด้วย

ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การพัฒนาองค์กรในยุคดิจิทัล การกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ดิจิทัลกระบวนการ ได้แก่ การขับเคลื่อนเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา การสร้างนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลและบรรยากาศการเรียนรู้ การสร้างแรงจูงใจและการสื่อสารในยุคดิจิทัล โดยดำเนินการตามวงจรคุณภาพ

ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ และผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55

รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

A LEADERSHIP MODEL OF ADMINISTRATORS OF WORLD – CLASS STANDARD SCHOOL IN THE DIGITAL ERA UNDER OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION

3. ผลการประเมินรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการให้ผู้ชำนาญการโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน ประเมินตามแบบประเมินรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล ผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล โดยภาพรวม

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ คิดเห็น
1	ด้านความถูกต้อง	4.41	0.70	มาก
2	ด้านความเหมาะสม	4.31	0.67	มาก
3	ด้านความเป็นไปได้	4.35	0.78	มาก
4	ด้านความเป็นประโยชน์	4.30	0.68	มาก
เฉลี่ยภาพรวม		4.34	0.70	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการพิจารณาในภาพรวมพบว่า ผู้ประเมินมีความคิดเห็นว่า รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ ($\bar{X}$ = 4.34, S.D. = .70) เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน มีผลการประเมินทุกด้าน อยู่ในระดับมาก รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความถูกต้อง ($\bar{X}$ = 4.41, S.D. = 0.70) รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = 0.68)

อภิปรายผล

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล ผลที่ได้จากการวิจัยพบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาองค์กรยุคดิจิทัล 2) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ดิจิทัล 3) ด้านการขับเคลื่อนเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา 4) ด้านการสร้างนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล 6) ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลและบรรยากาศการเรียนรู้ และ 7) ด้านการสร้างแรงจูงใจและการสื่อสารในยุคดิจิทัล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในบริบทของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าของยุคดิจิทัล โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลซึ่งเป็นศูนย์กลางความคาดหวังของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน การบริหารจัดการ ซึ่งองค์ประกอบแต่ละด้านล้วนมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งและความพร้อมของโรงเรียนในการเผชิญกับความท้าทายในยุคสมัยใหม่ โดยเฉพาะการพัฒนาองค์กรยุคดิจิทัลและการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกับกลยุทธ์ดิจิทัลช่วยวางรากฐานที่มั่นคงให้กับการบริหารจัดการในภาพรวม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561: 24) ที่แสดงให้เห็นว่าผู้นำต้องมีความชัดเจนในวิสัยทัศน์และความสามารถในการผสานเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันองค์กรสู่ความสำเร็จ นอกจากนี้การขับเคลื่อนเทคโนโลยีดิจิทัลและการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา ยังเป็นกลไกหลักที่ช่วยให้การจัดการเรียนรู้และการบริหารงานมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างยั่งยืน อีกทั้งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งการทดลองและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ภายในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐาน ISTE (2018:1 12 - 28) ที่เน้นบทบาทของผู้นำในการส่งเสริมบรรยากาศองค์กรแห่งนวัตกรรมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างต่อเนื่อง ในขณะที่การสร้างแรงจูงใจและการสื่อสารในยุคดิจิทัลกลับเป็นกลไกที่ช่วยเชื่อมโยงและประสานพลังของทีมงานทั้งในด้านจิตใจและการปฏิบัติงาน โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารและการมีส่วนร่วม กนกอร สมปราชญ์ (2562: 195) ดังนั้น ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัลจึงเป็นองค์รวมความสามารถที่ผนวกทั้งทักษะเชิงเทคนิค เชิงดิจิทัล วิสัยทัศน์กลยุทธ์ ความสามารถในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ การสร้างวัฒนธรรมองค์กร รวมถึงศักยภาพในการสร้างแรงจูงใจและสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเป็นสากลและความสำเร็จในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุศรา ทับทิมศรี (2564: 308) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า องค์ประกอบที่สำคัญทั้งหมด 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านระบบบริหารจัดการความเสี่ยง 2) ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ 3) ด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยีและดิจิทัล 4) ด้านการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและพัฒนาคน 5) ด้านยุทธศาสตร์การสร้างแผนนวัตกรรม 6) ด้านมีภาวะผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลง และ 7) ความร่วมมือสร้างสรรค์นวัตกรรม

2. การสร้างรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล มีความเหมาะสม และผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบพบว่า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ในการสร้างรูปแบบในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการสัมภาษณ์จากผู้ที่มีประสบการณ์ มีภาวะผู้นำ และสอบถามจากผู้เกี่ยวข้องที่ดำเนินงานและประสบกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในการดำเนินงาน ศึกษาคณาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อนำมาทำการวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล และนำองค์ประกอบที่ได้มาทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทำการร่างรูปแบบที่มีองค์ประกอบที่สามารถช่วยให้เกิดรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล ที่มีความเหมาะสม ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานภาวะผู้นำ หลักการพื้นฐานของรูปแบบภาวะผู้นำ และวัตถุประสงค์ของรูปแบบภาวะผู้นำ ส่วนที่ 2 เนื้อหาและกระบวนการ ประกอบด้วย องค์ประกอบภาวะผู้นำ และกระบวนการดำเนินการตามองค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล ส่วนที่ 3 เจาะลึกความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Keeves (1988: 561 - 565) ที่กล่าวว่า รูปแบบเป็นการแสดงโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของปัจจัยหรือตัวแปรต่างๆ หรือองค์ประกอบที่สำคัญของสิ่งที่ศึกษา เพื่อช่วยให้เข้าใจข้อเท็จจริงหรือปรากฏการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้ง่ายขึ้น โดยอาจแสดงออกมาในรูปแผนภาพทางความคิดด้วยภาษาหรือสัญลักษณ์ สอดคล้องกับ สมมาตร ลีภัยรัตน์ (2560: 205) ที่ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา พบว่า รูปแบบประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย แนวคิดพื้นฐาน หลักการ และวัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย องค์ประกอบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา และกระบวนการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา ส่วนที่ 3 ส่วนเนื้อหาความสำเร็จ ซึ่งตรวจสอบ ด้วยวิธีสมมติฐานของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า รูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา มีความเหมาะสม

3. การประเมินรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล พบว่า รูปแบบมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ เป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล ที่สร้างขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินการตามองค์ประกอบภาวะผู้นำได้จริงทั้งลักษณะเป็นรายบุคคล และหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ มีการสร้างและพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย โดยการศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎีและผลการศึกษาหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับโรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อนำมาয়ร่างรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในการดำเนินงานจริงในยุคปัจจุบัน ดังนั้นจึงต้องผ่านประเมินคุณภาพของรูปแบบในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับ อำนาจ อธิระวิช (2553: 164) ได้เสนอไว้ว่าผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิไม่เพียงแต่เป็นการยืนยันความถูกต้อง (Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของรูปแบบที่สร้างขึ้น แต่ยังให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ที่ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไข ทำให้รูปแบบมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพยิ่งขึ้น ดังนั้น การที่รูปแบบได้รับการยอมรับจากผู้ทรงคุณวุฒิจึงเป็นเครื่องยืนยันว่า รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล นี้มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในการขับเคลื่อนโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศในยุคดิจิทัลได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการสร้างรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล ผู้วิจัยขอเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 การนำรูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล ไปใช้ ผู้บริหารควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบ จากคู่มือการใช้รูปแบบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างละเอียดในทุกประเด็นเนื้อหาเพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

1.2 รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัล ที่สร้างขึ้นในครั้งนี้จะสามารถนำไปใช้ให้ประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับความตระหนักในความสำคัญของการเป็นภาวะผู้นำของตัวผู้บริหาร การเตรียมความพร้อมในการพัฒนาภาวะผู้นำของตนเองอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องของผู้บริหาร การดำเนินการตามกระบวนการ และการประยุกต์การพัฒนาตนเองให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา ความพร้อมของบุคลากร สร้างความตระหนักร่วมมือกับบุคลากรของผู้บริหาร

1.3 หน่วยงานหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำองค์ประกอบและกระบวนการดำเนินงานของภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคดิจิทัลไปฝึกอบรมหลักสูตรของผู้บริหารสถานศึกษา

1.4 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรกำหนดนโยบายการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยนำองค์ประกอบและกระบวนการดำเนินงานใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยพบว่า มีองค์ประกอบที่มีตัวแปรสำคัญและมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่เป็นไปตามเกณฑ์และน่าสนใจได้แก่ ด้านการพัฒนางานองค์กรในยุคดิจิทัล ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ดิจิทัล และด้านการสร้างนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอให้นำไปพัฒนาต่อยอดและทำการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรทำวิจัยเรื่องการพัฒนาองค์กรในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อความสำเร็จของ ผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรทำวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบภาวะผู้นำในการกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ดิจิทัลสำหรับโรงเรียนมาตรฐานสากลในยุคเปลี่ยนผ่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 ควรทำวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร สมปราชญ์. (2560). ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน: การศึกษา ทฤษฎีฐานรากวิชาการ และวิจัยสังคมศาสตร์. ขอนแก่น: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กนกอร สมปราชญ์. (2562). ภาวะผู้นำ: แนวคิด ทฤษฎีและการพัฒนา. ขอนแก่น: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). แผนปฏิบัติการดิจิทัลเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2563–2565. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จิณณวัตร ปะโคทั้ง. (2561). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ. อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- จิตติมา วรณศรี. (2564). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ.
- จิราภรณ์ ปกรณ์. (2564). รูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารรัชต์ภาคย์.
- ธนกฤต พรหมนันท. (2560). การศึกษาองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุศรา ทับทิมศรี และคณะ. (2564). รูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมาตรฐานสากล. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารเพื่อพัฒนาการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

- รมิดา เศรษฐบดี (2566). รูปแบบการพัฒนภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินญาปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศิริพร หนานแก้ว. (2567). การศึกษาภาวะผู้นำใ้บริการและแนวทางการพัฒนภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษากลุ่ม 5 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศิริพงษ์ กลั่นไพฑูรย์. (2564). รูปแบบการพัฒนภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สมาพร ลีภัยรัตน์. (2560). รูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา. สุทธิปริทัศน์. 31(100): 261-273.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำนาจ ธีระวนิช. (2553). การจัดการยุคใหม่ ฉบับสมบูรณ์. (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2565). แนวทางการจัดการเรียนรู้โรงเรียนมาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- Bass, B. M., & Avolio, B. J. (1994). *Transformational Leadership Development*. Pola Alto. California: Consulting Psychologists.
- Center for the Advanced Study of Technology Leadership in Education (CASTLE). (2025). *Technology leadership framework for educational leaders*.
- International Society for Technology in Education. (2018). *ISTE standards for educators* (pp. 12–28). ISTE. <https://www.iste.org/standards>
- International Institute for Management Development. (2022). *IMD World Competitiveness Yearbook 2022*. Lausanne: IMD.
- Keeves, J. P. (Ed.). (1988). *Educational research, methodology, and measurement: An international handbook* (pp. 561–565). Oxford: Pergamon Press.
- Kesting, P., Ulhøi, J. P., Song, L. J., & Niu, H. (2016). The impact of leadership styles on innovation management: A review and a synthesis. *Journal of Innovation Management*. 3(4): 22 - 41
- Maxwell, J. (2011). *The 5 Levels of Leadership: Proven Steps to Maximize Your Potential*. New York: Hachette Book Group.
- McKinsey & Company. (2024). *What is leadership: A definition and way forward*. Retrieved 10 September 10 2024, from <https://www.mckinsey.com/featured-insights/mckinsey-explainers/what-is-leadership>
- Vargas, J. (2021). *Innovative Leadership: A Literature Review Paper*. *Academy of Strategic Management Journal*. 20(3): 1544 - 1458.